

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η 160/2024

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 2.7.2024 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά, Δημήτριο Σταυρόπουλο και Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»). Απόντες ο Αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης και το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο ALPHA, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, αναφορικά με την παραβίαση διατάξεων περί: α) απαγόρευσης μετάδοσης εικόνων προσαγομένων στις αρχές προσώπων και β) απαγόρευσης προβολής εικόνων που προκαλούν πόνο στους οικείους των εικονιζομένων, κατά τη μετάδοση της εκπομπής με τίτλο «HAPPY DAY» την 22.6.2021 και ώρα 08.00. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από την με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 3727/24.6.2021 καταγγελία.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε ο φάκελος με αριθμό 145/25.4.2024, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα - νομικό Όλγα Γαρουφαλιά. Στη συνέχεια, η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 849/ΕΣ/23.5.2024 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και η Νομικός υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 984/ΕΣ/17.6.2024 εισήγησή της.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, παρέστη για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας η πληρεξούσια δικηγόρος της Άννα Σούρπη. Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο, η Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 6.9.2024, ώρα 14.00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 4893/6.9.2024 υπόμνημά του.

Την 16.9.2024 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο, Ευύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Η Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά τους απόντες κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, αντιπρόεδρο Ιωάννη Πολίτη και το μέλος Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, αναγιγνώσκοντας την με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 3727/24.6.2021 καταγγελία, την με αριθμό πρωτοκόλλου 984/ΕΣ/17.6.2024 έγγραφη νομική εισήγηση που συνέταξε η ειδική επιστήμονας-νομικός Όλγα Γαρουφαλιά, την με αριθμό πρωτοκόλλου 849/ΕΣ/23.5.2024 έκθεση καταγραφής πραγματικών περιστατικών του τμήματος προγράμματος που συνέταξε η υπάλληλος του ΕΣΡ Αικατερίνη Κοντοπούλου, το με αριθμό πρωτοκόλλου 4893/6.9.2024 υπόμνημα της εγκαλουμένης, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικός και στη συνέχεια αποχώρησε. Ο Αντιπρόεδρος και το μέλος της Ολομέλειας που δεν μετείχαν στην συνεδρίαση της 2.7.2024, δήλωσαν ότι ενημερώθηκαν πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζήτησης που έγινε κατά την ημερομηνία ακρόασης της υπόθεσης. Η Ολομέλεια, αφού μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων.
2. Η απαγόρευση μετάδοσης από την τηλεόραση εικόνων προσαγόμενων στις αρχές προσώπων θεσπίζεται στο άρθρο 8 παρ. 2 του Ν. 3090/2002, το οποίο ορίζει: «Η μετάδοση από την τηλεόραση ή η κινηματογράφηση ή μαγνητοσκόπηση ή φωτογράφιση των προσώπων που οδηγούνται ενώπιον των δικαστικών ή εισαγγελικών ή αστυνομικών και λοιπών αρχών απαγορεύεται».
3. Η απαγόρευση προβολής εικόνων που προκαλούν πόνο στους οικείους των εικονιζόμενων θεσπίζεται στο άρθρο 7 παρ. 2 του Π.Δ. 77/2003, το οποίο ορίζει: «Δεν επιτρέπεται να προβάλλονται, χωρίς σπουδαίο λόγο, εικόνες ή ήχοι, που επιτείνουν ή προκαλούν πόνο στους εικονιζόμενους ή σε πρόσωπα του αμέσου περιβάλλοντός τους».
4. Το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει κρίνει ως προς την πρόκληση πόνου στους οικείους των εικονιζόμενων τα εξής:
 - α) Η επανειλημμένη προβολή αμონτάριστων φωτογραφιών και πλάνων του θύματος συνιστά πρόκληση πόνου στους οικείους του θύματος και γίνεται κατά παράβαση του άρθρου 7 παρ. 2 του Π.Δ. 77/2003, (ΣτΕ 2194/2019),
 - β) «Οι εικόνες που προεβλήθησαν και ο τρόπος με τον οποίο αυτές προεβλήθησαν (οπτικοακουστικές τεχνικές που αποσκοπούσαν στη δραματοποίηση του γεγονότος ... και στη συγκινησιακή φόρτιση και έξαψη των τηλεθεατών), ... σε συνδυασμό με τις εκτεταμένες αναφορές στον τρόπο θανάτου του ... ήταν ικανά να προκαλέσουν πόνο στους οικείους του εκλιπόντος» (ΣτΕ 1245/2015 και πρβλ. ΣτΕ 4044/2008).
5. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

Η εκπομπή «HAPPY DAY» της 22.6.2021 του τηλεοπτικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο ALPHA, σε απευθείας μετάδοση, ασχολήθηκε με την είδηση της μεταγωγής του (ήδη τότε γνωστού στο πανελλήνιο) Α ενώπιον των ανακριτικών αρχών, μετά τη σύλληψη και την ομολογία του για τη δολοφονία της γυναίκας του Β, αλλά και τη θανάτωση του σκύλου τους, τριανταεφτά (37) ολόκληρες μέρες μετά την τέλεση του πρωτοφανούς για τα ελληνικά δεδομένα εγκλήματος. Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια μετάδοσης της εκπομπής και την παρουσίαση του επίμαχου ζητήματος εμφανίζονται πλάνα από την προσαγωγή του κατηγορουμένου στον ανακριτή, χωρίς εφαρμογή θόλωσης του προσώπου του. Ακολουθούν 33 φωτογραφίες από το γαμήλιο άλμπουμ του ζεύγους, με πολλές επαναλήψεις κάθε μιας και σε εναλλαγή με τα πλάνα της προσαγωγής και εν συνεχεία με τα πλάνα από το μνημόσυνο του θύματος και τις φωτογραφίες ευρημάτων από τον τόπο του εγκλήματος.

Έγινε προβολή στο 1/3 της οθόνης φωτογραφιών από το γαμήλιο άλμπουμ του ζεύγους σε επανάληψη, της προσαγωγής στον ανακριτή και εν συνεχεία με τα πλάνα από το μνημόσυνο του θύματος. Επίσης, έγινε προβολή στο 1/3 της οθόνης φωτογραφιών από το γαμήλιο άλμπουμ του ζεύγους σε επανάληψη σε εναλλαγή με φωτογραφίες ευρημάτων στον τόπο του εγκλήματος (κινητό τηλέφωνο, επιτραπέζιο παιχνίδι Monopoly, κάμερα):

Στα διάρκειας 26 λεπτών αποσπάσματα όπου εντοπίστηκαν τα θέματα της καταγγελίας, τα 21 λεπτά εξ αυτών συνοδεύονται από πλάνα και φωτογραφίες.

III. Υπαγωγή

A. Ως προς τη μετάδοση εικόνων προσαγομένων στις αρχές προσώπων

Η προβολή από την εκπομπή των συγκεκριμένων πλάνων του καθ'ομολογίαν δράστη έγινε από τον σταθμό στο πλαίσιο του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος του κοινού για ωφέλιμη πληροφόρηση για ένα επίκαιρο ζήτημα που ενδιέφερε ιδιαίτερα την κοινή γνώμη. Επιπλέον, οι συνθήκες, ο δράστης του εγκλήματος, καθώς και η εκτεταμένη δημοσιότητα που είχε λάβει η υπόθεση, λόγω και της αυξημένης συμμετοχής του δράστη στη δημοσιότητα αυτή, δικαιολογούσαν την κατ'επανάληψη προβολή των εν λόγω πλάνων χάριν της πληροφόρησης του τηλεοπτικού κοινού.

Ενόψει όλων των ανωτέρω, η Ολομέλεια ομόφωνα κρίνει ότι η εγκαλουμένη δεν τέλεσε την παράβαση της απαγόρευσης μετάδοσης εικόνων προσαγομένων στις αρχές προσώπων.

B. Ως προς την πρόκληση πόνου στους οικείους των εικονιζομένων

Η προβολή από τον σταθμό πολλών φωτογραφιών του ζευγαριού από ευτυχισμένες στιγμές της κοινής τους ζωής και του γάμου τους που συνόδευε την παρουσίαση του θέματος έγινε για να δοθεί έμφαση στο γεγονός ότι ο καθ'ομολογίαν δράστης είχε χρησιμοποιήσει τις προηγούμενες ημέρες τις ίδιες φωτογραφίες ως μέσο παραπλάνησης της κοινής γνώμης και των διωκτικών αρχών για την πιθανή ενοχή του. Συνεπώς, ο σταθμός επέλεξε τον συγκεκριμένο τρόπο παρουσίασης του θέματος για να καταδείξει την αντίθεση μεταξύ της πλασματικής εικόνας που παρουσίαζε ο καθ'ομολογίαν δράστης για τον εαυτό του στα ΜΜΕ σε σχέση με την πραγματική. Ως εκ τούτου, κρίνεται ότι η προβολή των επίμαχων φωτογραφιών δεν προκάλεσε πόνο στους συγγενείς της δολοφονηθείσας ή/και επίταση της προσωπικής οδύνης και του πένθους των στενών συγγενών, αλλά έγινε στο πλαίσιο της δημοσιογραφικής κάλυψης του συγκεκριμένου θέματος, το οποίο είχε απασχολήσει έντονα και για μεγάλο χρονικό διάστημα την τρέχουσα επικαιρότητα.

Ενόψει όλων των ανωτέρω, η Ολομέλεια κρίνει ομόφωνα ότι η εγκαλουμένη δεν τέλεσε την παράβαση της πρόκλησης πόνου στους οικείους της εικονιζομένης.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

Απαλλάσσει την εγκαλουμένη από την τέλεση των παραβιάσεων της απαγόρευσης μετάδοσης εικόνων προσαγομένων στις αρχές προσώπων και της απαγόρευσης προβολής εικόνων που προκαλούν πόνο στους οικείους των εικονιζομένων κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 16^η Σεπτεμβρίου 2024 και δημοσιεύτηκε την 24^η Οκτωβρίου 2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΙΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ – ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ